

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/71/2024
Identifikačné číslo spisu:	1111218539
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1111218539.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. Š., narodeného XX. N. XXXX, C., B. S. XXX, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Zboja, advokát s. r. o., Martin, Kuzmányho 4, IČO: 55 732 453, proti žalovanej Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 1.075.693,11 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-14C/93/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2023 sp. zn. 8Co/110/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I, v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 23. novembra 2022 č. k. 14C/93/2011-581 rozhodol tak, že žalobu zamietol (I.) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (II.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1, 2 a 3 a § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a vecne tým, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.075.693,11 eura s príslušenstvom. Celkovú škodu, ktorá vznikla nečinnosťou orgánov v trestnom konaní si vyčíslil nasledovne: ušlý zisk LKT (lesný kolesový traktor) 81 á 1.290.000,-Sk/rok od 19. septembra 1997 do 31. mája 2011 - 586 469,15 eura, LKT nájom + exekúcia-12 990,17 eura, ruka HARA 60 - 18 303,13 eura, jednonápravový vlek DH 7 - 3 319,39 eura, osobná ujma á 31 193,91 eura od 19. septembra 1997 do 31. mája 2011 - 454 620,27 eura. Súd prvej inštancie vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania žalovanou poukázal na to, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom príslušníkmi polície v danom konaní. Uznesením OR PZ Brezno sp. zn. ČVS: OUV-11/BR-2001 z 5. januára 2007 bolo trestné stíhanie vo veci trestného činu krádeže podľa § 247 ods.1 a 2 písm. c) zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona zastavené, lebo trestné stíhanie bolo premlčané. Z uznesenia vyplývalo, že žalobcovi mala vzniknúť škoda vo výške 1.000.000.- Sk. Uznesenie bolo doručené žalobcovi 24. januára 2007 a

nadobudlo právoplatnosť 8. februára 2007. Trojročná premlčacia lehota začala žalobcovi plynúť 9. februára 2007 (od kedy sa dozvedel o škode) a lehota na uplatnenie práva mu uplynula 9. februára 2010. Žalobu žalobca podal až 3. júna 2011, teda po lehote. Námietku ohľadne premlčania uplatneného nároku žalobcu považoval za dôvodnú. Pokiaľ žalobca namietal, že uplatnená námietka premlčania bola v rozpore s dobrými mravmi, tak túto námietku žalobcu posúdil v danej veci ako nedôvodnú. V danom prípade uplynutie premlčacej lehoty zaviniť žalobca svojim nekonaním resp. neuplatnením svojho práva na súde včas, a preto námietku nevyhodnotil ako odporujúcu dobrým mravom. Žalobca podaním žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. bez predchádzajúceho predbežného prerokovania jeho nároku s príslušným orgánom na základe jeho písomnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, zároveň nesplnil procesnú podmienku nevyhnutnú pre to, aby súd mohol o jeho nároku konať a meritorne o ňom rozhodnúť. Žalobca však v stanovenej lehote tento nedostatok neodstránil, keď nepreukázal, že podal písomnú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody s príslušným orgánom. Žalobca v konaní presne a skutkovo nevymedzil o aké nezákonné rozhodnutie opieral svoj nárok a ani nevymedzil skutkovo označenie nezákonných rozhodnutí, na základe ktorých by došlo k zrušeniu rozhodnutia alebo k zmene. Pokiaľ si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 454.620,27 eur, v priebehu konania nepreukázal, že mu bola spôsobená nemajetková ujma a nepreukázal ani jej výšku. Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý mal v konaní dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy, t. j. preukázať dopad nezákonného rozhodnutia na jeho vážnosť v spoločnosti a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj závažnosť okolností, za ktorých došlo k porušeniu jeho práva. Vznik a existenciu nemajetkovej ujmy náhradu, ktorej sa žalobca v konaní domáhala bolo nutné preukázať, žalobca však v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, keď v priebehu konania nepreukázal, že v dôsledku nezákonných rozhodnutí mu bola spôsobená nemajetková ujma. Žalobca v tomto smere nepreukázal ani uplatňovanú výšku ušlého zisku vo výške 586.469,15 eura a takéto uplatnenie nepreukázal dôkazmi. Žalobca nepreukázal v konaní a nepredložil dôkazy ohľadom uplatňovanej výšky škody týkajúcej sa LKT nájmu, ako aj exekúcií, na ktorú sa odvolával. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že žalobca nepreukázal vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a z toho dôvodu nebola preukázaná ani príčinná súvislosť. Uzavrel, že na základe vykonaného dokazovania došlo k preukázaniu, že žalobca v konaní nesplnil podmienku preukázania všetkých predpokladov na vyvodenie zodpovednosti žalovaného podľa zákona č. 514/2003 Z. z., keď nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy, škody a v nadväznosti na to ani existenciu príčinnej súvislosti medzi nemajetkovou ujmou a nezákonným rozhodnutím. Keďže na vyvodenie zodpovednosti voči štátu bolo potrebné kumulatívne, t. j. súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok, posúdil nárok žalobcu ako nedôvodný. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozhodol rozsudkom z 28. novembra 2023 sp. zn. 8Co/110/2023 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I.) a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II.). Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že súd prvej inštancie sa zaoberal nárokmi žalobcu na zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobca preukazoval opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaný bránil proti uplatňovaným nárokom. Na ich posúdenie si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery boli dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav umožňoval prijať spoľahlivý záver, že žalobca nepreukázal základné predpoklady zodpovednosti štátu za vznik škody a nemajetkovej ujmy. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzali zo správnej aplikácie, ako i výkladu právnych predpisov a neboli v rozpore so závermi vyplývajúcimi z doterajšej súdno-aplikačnej praxe. Odvolací súd sa preto s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní nepreukázal zákonné predpoklady na vyvodenie zodpovednosti žalovaného, a to aj s právnymi dôsledkami, ktoré z neho vyvodil, plne stotožnil. Rozsudok súdu prvej inštancie bol zákonom zodpovedajúcim spôsobom odôvodnený, keď z odôvodnenia možno zistiť, na akých skutkových a právnych záveroch bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, teda bolo z neho zrejmé, k akým právnym záverom dospel a akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil. Žalobca v podanom odvolaní neargumentoval skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného

skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia, z konania pred súdom prvej inštancie iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýval a v odvolaní uvedené argumenty, neboli spôsobilé privodiť iné právne posúdenie danej veci. Náležité sa súd prvej inštancie vysporiadal so žalovaným vznesenou námietkou premlčania, pokiaľ si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody za lesný kolesový traktor, vychádzajúc z uznesenia o zastavení trestného stíhania pre trestný čin krádeže z 5. januára 2007. V tejto časti boli nároky na náhradu škody; uplatňované za dobu viac ako troch rokov; premlčané. V posudzovanej veci dával obsah spisu podklad pre konštatovanie, že žalobcovi žiadna objektívna, ním nepredvídateľná a neovplyvniteľná, prekážka vo včasnom uplatnení si nároku na súde nebránila. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že žalovaná, ktorá nakladá s verejnými prostriedkami, pri použití ktorých jej zákon ukladá zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť, bola povinná v záujme dodržania tohto zákonného príkazu brániť sa kedykoľvek v konaní účinnými právnymi prostriedkami proti nemu uplatňovanému nároku. Žalovaná tak vznesla námietku premlčania v záujme dosiahnutia zmyslu a účelu sledovaného právnou normou, ktorá spája s dôvodne vznesenou námietkou premlčania nepriznanie uplatňovaného práva; vznesenie námietky premlčania žalovanou vyplývalo z potreby ochrany verejných prostriedkov a nebola ňou zneužitá ako prostriedok slúžiaci na poškodenie žalobcu. So zreteľom na uvedené odvolací súd uzavrel, že vznesenie námietky premlčania žalovaným nepredstavovalo v okolnostiach danej veci zneužitie práva žalovanej na úkor žalobcu, keď tento sám podanie žaloby po uplynutí premlčacej doby zaviniel. Uvedený záver bol plne konformný aj s doterajšou súdnou praxou, ktorá zastáva názor, že ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/41/2012). Konajúci súd tak správne vyhodnotil námietku žalobcu o rozpore vznesenia námietky premlčania s dobrými mravmi, keď uplynutie premlčacej doby si zaviniel žalobca svojim nekonaním resp. neuplatnením svojho práva na súde včas, pričom nevedomosť žalobcu o uplynutí premlčacej doby nemožno považovať v tomto smere za ospravedlniteľný dôvod. Pokiaľ žalovaná namietala premlčanie aj ostatných peňažných nárokov vychádzajúc z uznesenia z 31. mája 2005 o zastavení trestného stíhania pre podozrenie z krádeže, toto rozhodnutie v konaní nepredložila, a preto v tejto časti nebolo možné vyhodnotiť jej námietku premlčania ako dôvodnú. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ sa zaoberal splnením jednotlivých zákonných podmienok vzniku ostatných nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Správne poukázal na to, že procesnou podmienkou pre uplatnenie nároku na súde bolo predbežné prejednanie nároku u príslušného štátneho orgánu, ktorej splnenie žalobca v konaní nepreukázal. Žalobca v konaní nepreukázal, že by sa orgány činné v trestnom konaní dopustili nesprávneho úradného postupu tým, že nezaistili hydraulickú ruku HARA 60 a jednonápravový prívies DH 7, resp. že by tieto boli povinné žalobcovi vrátiť. Rovnako žalobca nepreukázal, že by v príčinnej súvislosti s nečinnosťou polície pri vyšetrovaní krádeže došlo ku vzniku škody na jeho majetku a ku vzniku nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania pokiaľ dospel k záveru, že žalobca nepodložil hodnovernými dôkazmi ani uplatňovanú výšku ušlého zisku či výšku škody lesného kolesového traktora spočívajúcu v nájme a exekúcii. V preskúmvanej veci bolo dôkaznou povinnosťou žalobcu preukázať, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu došlo k obmedzeniu súhrnu jeho osobnostných práv a znamenalo pre neho imateriálnu ujmu v jednotlivých oblastiach jeho života, ako aj to, že zadosťučinenie v inej ako peňažnej podobe nebolo dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Z hľadiska posudzovania, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, bolo na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, v konaní hodnoverne preukázal. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie vychádzal zo správneho právneho názoru, že nesprávny úradný postup nemožno považovať bez ďalšieho, za také neoprávnené konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali, v súvislosti so zistenými prietahmi v trestnom konaní, vzniknúť a jeho tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené. Vo vzťahu ku skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, dospel súd prvej inštancie k správne mu záveru, že podanej žalobe nemožno ani v tejto časti vyhovieť,

nakolko žalobca; za situácie, keď vznik ujmy sa neprezumuje; náležite nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu ako poškodenému mali vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom policajných orgánov v trestnom konaní. V tejto súvislosti bol preto správny aj záver súdu prvej inštancie, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať (aspoň v základnom rozsahu) skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu bolo potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Z hľadiska dôkaznej situácie v danom prípade nebolo možné prijať záver o pravdivosti žalobcom tvrdených skutočností, nakolko výsledky vykonaného dokazovania neboli dostatočným podkladom pre nadobudnutie spoľahlivého, t. j. bez rozumných pochybností, presvedčenia (istoty) o tom, že tieto žalobcom tvrdené skutočnosti naozaj nastali. Len úsudok (pravdepodobnosť) o existencii žalobcom tvrdených skutočností rozhodujúcich pre vznik uplatňovanej ujmy nepostačovali pre záver o unesení dôkazného bremena. Pokiaľ žalobca dodatočne v odvolacom konaní predložil listinné dôkazy, na tento nový prostriedok procesného útoku nebolo možné v odvolacom konaní prihliadnuť, nakolko nebol žalobcom uplatňovaný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP a v tejto súvislosti netvrdil, čo mu bránilo predložiť ich v konaní pred súdom prvej inštancie najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Pokiaľ žalobca tvrdil, že súd odmietol prevziať uvedené listiny spolu s listom (emailom) žalobcu z 25. apríla 2023, tak uvedené bolo po vyhlásení uznesenia súdu o skončení dokazovania na pojednávaní 23. novembra 2022 po tom, ako strany nemali ďalšie návrhy na dokazovanie. Pre použitie týchto dôkazov v odvolaní tak neboli splnené podmienky podľa § 366 písm. d) CSP. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne posúdil a uplatnil zodpovednosť strán sporu za splnenie procesnej povinnosti preukázať svoje tvrdenia, a jeho právny záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam pre priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie proti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu, ktoré odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a uviedol, že žalovaná vzniesla námietku premĺčania vo vzťahu k rozhodnutiu OR PZ v Dolnom Kubíne z 31. mája 2005, ČVS:OUJP-36/2003, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené. Žalovaná v námietke premĺčania poukázala na odlišné rozhodnutie, ako to, ktoré prvostupňový súd v rozhodnutí posudzoval z hľadiska premĺčania. Na túto skutočnosť žalobca poukazoval aj vo svojom odvolaní, pričom vo vzťahu k tejto námietke sa odvolací súd obmedzil len na konštatovanie, že súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal so žalovanou vznesenou námietkou premĺčania, vychádzajúc z uznesenia o zastavení trestného stíhania pre trestný čin krádeže z 5. januára 2007. V tejto časti odvolací súd považoval nároky na náhradu škody za premĺčané. Pokiaľ žalovaná uplatnila námietku premĺčania len vo vzťahu k rozhodnutiu z roku 2005 a nie vo vzťahu k rozhodnutiu z roku 2007 a súd posudzoval premĺčanie výlučne vo vzťahu k rozhodnutiu z roku 2007, ktorého premĺčanie žalovaná ani len nenamietala, jedná sa o nesprávny procesný postup súdu. Krajský súd v tomto bez ďalšieho prevzal postup okresného súdu a taktiež posudzoval premĺčanie vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré žalovaný nenamietal. Rozhodnutie krajského súdu považoval v tejto časti okrem iného za arbitrárne, súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s podstatnou námietkou žalobcu uvedenú v odvolaní a síce, že súd skúmal premĺčanie vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré žalovaný ani len nenamietal. Okrem iného, žalovanou vznesená námietka premĺčania sa týkala výlučne náhrady škody spôsobenej krádežou vo výške 1.000.000 Sk, t. j. náhrady škody, ktorá vznikla žalobcovi odcudzením LKT, žalovaná istina je však v násobne vyššej sume, pretože táto sa skladala okrem náhrady škody spôsobenej krádežou LKZ aj z ďalších zložiek (HARA 60, jednonápravový vlek DH7, osobná ujma...) tieto však odvolací súd v rozhodnutí vôbec neriešil. Krajský súd sa obmedzil len na konštatovanie, že žalobcovi nebránila žiadna objektívna prekážka vo včasnom uplatnení si svojho práva. Žalobca pritom v odvolaní opätovne poukázal na skutočnosť, že sa desaťročia márne domáhal spravodlivosti, že následkom nekonania štátnych orgánov prišiel o svoj majetok, následkom čoho aj skončil v exekúcii a rozpadla sa mu rodina. Z uvedených dôvodov taktiež aj nemal finančné prostriedky na právneho zástupcu na uplatnenie si svojho práva skôr. Z obsahu spisu jednoznačne vyplývalo, že žalobca sa domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorý spočíval v nekonaní štátnych orgánov. Práve v dôsledku tohto nekonania štátnych orgánov prišiel o svoj majetok, čo malo za následok ďalšiu sled negatívnych udalostí v živote žalobcu,

ktoré boli príčinou toho, že žalobu nepodal skôr. Dovolateľ v ďalšom poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/137/2017, od ktorého sa krajský súd odklonil. Bolo povinnosťou súdu, aby pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy prípadný rozpor štátom vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi, pretože použitie korektívu dobrých mravov bolo s ohľadom na už opísané okolnosti posudzovaného prípadu celkom na mieste. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil I. výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie, súčasne žiadal, aby dovolací súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadrila aj žalovaná, ktorá uviedla, že ho považuje v celom rozsahu za nedôvodné a neopodstatnené, bez opory v skutkovom stave. Žalovaná sa stotožnila s názorom súdu, že žalobca svoj nárok nepreukázal, nesplnil podmienky pre jeho priznanie a teda súd žalobu zamietol dôvodne. Žalovaná tiež uviedla, že vzniesla námietku premlčania vo všeobecnej rovine, poukazom na konkrétne rozhodnutie túto len podložil. Tvrdenia žalobcu sú teda nesprávne. Premlčanie nebolo jediným dôvodom, pre ktorý súd žalobu zamietol. Tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd žalobu zamietli aj s poukazom na skutočnosť, že žalobca nepreukázal naplnenie podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody tak, ako to vyžaduje zákon. Tvrdenia žalobcu o tom, že námietka premlčania bola vznesená v rozpore s dobrými mravmi nemala oporu v skutkovom stave veci, žalobcovi nič nebránilo svoje nároky uplatňovať skôr. Žalobca bol v trestnom konaní v postavení poškodeného, ktorému zo žiadneho všeobecne záväzného právneho predpisu nevyplýva právo na vyriešenie veci v určitej lehote alebo určitým spôsobom. Podané dovolanie bolo absolútne nedôvodné, neopodstatnené, napadnuté rozhodnutia súdov sú riadne a správne odôvodnené a dostatočne sa vysporiadali s tvrdeniami žalobcu. Žalovaná navrhla, aby dovolanie žalobcu zamietol.

5. Žalobca vo svojom ďalšom vyjadrení neuviedol žiadne nové skutočnosti.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Dovolateľ v súvislosti s ustanovením § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd nedostatočným spôsobom odôvodnil voči ktorým uzneseniam (vydanými v trestnom konaní, poz. najvyššieho súdu) bola žalovanou vznesená námietka premlčania. Najvyšší súd k tejto námietke poukazuje na bod 6. a 9. odôvodnenia rozsudku krajského súdu, v zmysle ktorého sa odvolací súd zaoberal námietkami žalobcu a okrem iného odôvodnil, že: „Náležite sa súd prvej inštancie vysporiadal so žalovaným vznesenou námietkou premlčania, pokiaľ si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody za lesný kolesový traktor, vychádzajúc z uznesenia o zastavení trestného stíhania pre trestný čin krádeže zo dňa 5. 1. 2007. V tejto časti boli nároky na náhradu škody; uplatňované za dobu viac ako troch rokov; premlčané.“ (bod 6. rozhodnutia krajského súdu) „Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie aj ostatných peňažných nárokov vychádzajúc z uznesenia zo dňa 31. 5. 2005 o zastavení trestného stíhania pre podozrenie z krádeže, toto rozhodnutie v konaní nepredložil, a preto v tejto časti nebolo možné vyhodnotiť jeho námietku premlčania ako dôvodnú.“ (bod 9. rozhodnutia krajského súdu). Pre úplnosť najvyšší súd zároveň poukazuje, že žalovaná 24. septembra 2021 doručila súdu podanie (č. l. 496), kde je uvedené (posledná strana tohto podania), že nárok žalobcu považuje za premlčaný, a to bez konkretizácie akéhokoľvek rozhodnutia. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd sa vo svojich rozhodnutiach zaoberali aj tým, či došlo k splneniu jednotlivých predpokladov na uplatnenie zodpovednosti za škodu a dospeli k záveru, že k naplneniu týchto predpokladov neprišlo. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade, ak by sa súdy nižších inštancií nezaoberali odôvodnením vznesenej námietky premlčania (ale v dostatočnom rozsahu tak urobili), na procesnom postavení žalobcu by sa nič nezmenilo, uplatnenie jeho nárokov by nebolo úspešné, keďže súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd skúmali, či došlo k naplneniu predpokladov na uplatnenie zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pričom zhodne dospeli k záveru, že tieto predpoklady naplnené neboli. Dovolací súd dopĺňa, že aj keby dovolateľ namietal iba samotné premlčanie podľa § 420 písm. f) CSP, takto uplatnený dovolací dôvod nespadá pod ust. § 420 písm. f) CSP, ale pod ust. § 421 ods. 1 CSP. Avšak najvyšší súd zdôrazňuje, že z podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ namieta odôvodnenie premlčania a nie jeho právne posúdenie.

15. Tiež neobstoí námietka dovolateľa, že bolo povinnosťou súdu, aby pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy prípadný rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Aj touto námietkou dovolateľa sa odvolací súd vysporiadal a to v bode 8. svojho rozsudku a uviedol, že: „So zreteľom na

uvedené odvolací súd uzavrel, že vznesenie námietky premlčania žalovaným nepredstavuje v okolnostiach danej veci zneužitie práva žalovaného na úkor žalobcu, keď tento sám podanie žaloby po uplynutí premlčacej doby zaviniť. Uvedený záver je plne konformný aj s doterajšou súdnou praxou, ktorá zastáva názor, že ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/41/2012).“

16. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že z obsahu spisu a rozhodnutí oboch nižších súdov nevyplýva existencia procesnej vady, ktorú by bolo možné subsumovať pod ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu spĺňajú požiadavky na riadne a zrozumiteľné odôvodnenie a nevykazujú znaky arbitrárnosti či nepreskúmateľnosti.

17. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že nižšie súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zjavné, ako a z akých dôvodov meritórne vo veci samej rozhodli. Odvolací súd sa v rámci svojho preskúmania dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré boli v konaní nastolené, ako aj s konkrétnymi odvolacími námietkami žalobcu. Z odôvodnenia rozhodnutia je zjavné, z akých dôvodov, na základe akých dôkazov a ktorých právnych úvah dospel k svojmu záveru, pričom jeho hodnotenie skutkového stavu je presvedčivé a podložené logickým myšlienkovým sledom. V spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatných bodoch nadviazal, tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu ucelený, zrozumiteľný a vnútorne konzistentný celok, ktorý spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutí podľa § 393 CSP.

18. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Žalobca podal dovolanie i podľa § 421 ods. 1 CSP tvrdiac, že odvolací súd nesprávne právne posúdil danú vec. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

22. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna

úprava) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

24. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 písm. a) CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

25. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

26. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) sa vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP neriadil, keď zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom tak, ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľ síce uviedol rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť (sp. zn. 3Cdo/137/2017), avšak neuviedol dovolaciu otázku tak ako to vyžaduje zákon a dovolací súd si z obsahu dovolania túto otázku nevedel ani vyabstrahovať. Z podaného dovolania nie je zrejmé, či napádané nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa týka uplatnenia premlčania v rozpore s dobrými mravmi, alebo posúdenia príčin nepodania žaloby (čo však spadá pod posúdenie skutkovej otázky).

27. So zreteľom na všetko vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.